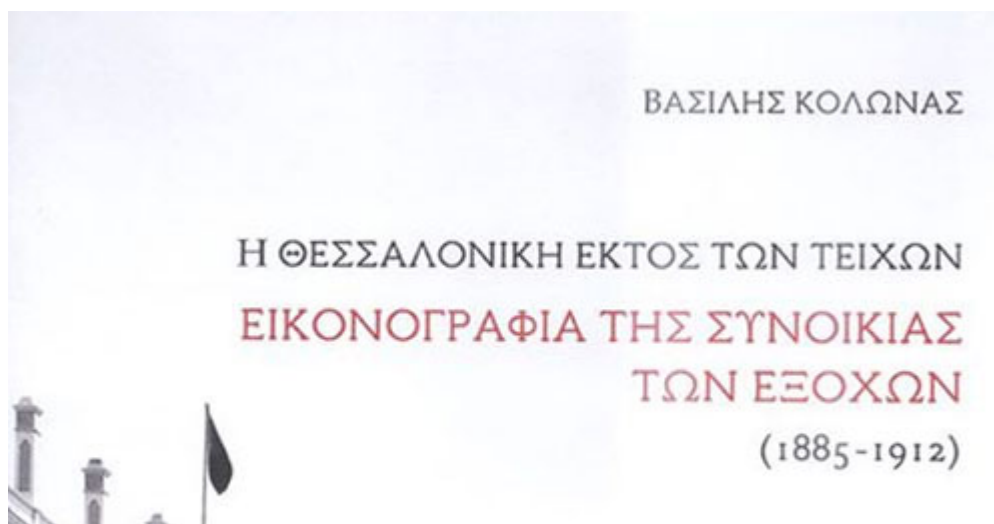

Η Θεσσαλονίκη εκτός των τοιχών

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Τα κενά στην ιστορία της αρχιτεκτονικής μιας πόλης δημιουργούν κενά στην ιστορία της πόλης. Στη Θεσσαλονίκη η καταστροφή της νεότερης αρχιτεκτονικής, είτε οφείλεται σε τυχαία αίτια, είτε σε φυσιολογική γήρανση και αντικατάσταση είτε, κυρίως, σε κατεδαφίσεις με στόχο την οικονομική εκμετάλλευση του ακινήτου, είχε το ίδιο οδυνηρό αποτέλεσμα, την απουσία μαρτυριών για την αμέσως προηγούμενη εικόνα της πόλης και επομένως για την ιστορία της, σε μια περίοδο ιδιαίτερα σημαντικών γεγονότων και έντονων αλλαγών.

άφησαν περιθώρια στην οπτική μνήμη των κατοίκων της πόλης για τις κατεδαφιζόμενες επαύλεις της λεωφόρου των Εξοχών, ενώ οι λιγότερο σημαντικές, οι ανώνυμες κατοικίες, απλά σταμάτησαν να υπάρχουν, σαν να μην υπήρξαν ποτέ. Η σημερινή εικόνα της συνοικίας δεν μπορεί να εξιστορήσει όλο το παρελθόν της. Η εικόνα της είναι αποσπασματική, ωστόσο πλούσια σε λεπτομέρειες: η χάραξη της οδού Βασιλίσσης Όλγας, που δεν ακολουθεί πια τη γραμμή της παραλία, κάποιες κατάκλειστε επαύλεις, « διατηρητέα» μνημεία σήμερα, οι μαντρότοιχοι στα όρια των παλαιών ιδιοκτησιών και λίγα δέντρα, απομεινάρια από τους κήπους των Εξοχών, παραπέμπουν, έστω συμβολικά, στην προηγούμενη εικόνα της.

Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός της Θεσσαλονίκης στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα, η επέκταση της πόλης εκτός παραδοσιακού πυρήνα, η ραγδαία εξέλιξη της ανατολικής περιοχής και η καθοριστική για τη νέα συνοικία αρχιτεκτονική μορφολογία απετέλεσαν τα δεδομένα εκκίνησης της έρευνας και δημιούργησε και οδήγησαν στον προσδιορισμό του αντικειμένου της εικονογραφία της συνοικίας των Εξοχών, ως πρώτης εκτός των τειχών περιοχής επέκτασης της Θεσσαλονίκης, και την διαδικασία του μετασχηματισμού μιας ομάδας εξοχικών κατοικιών σε μια συνοικία αυτόνομη, μοντέρνα, γοητευτική.